

V Bruseli 16. 12. 2016
COM(2016) 872 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

hodnotiaca vykonávanie opatrení uvedených v článku 25 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii

Obsah

1.	ÚVOD	3
1.1.	Ciele a rozsah pôsobnosti článku 25	3
1.2.	Účel tejto správy a metodika	6
2.	TRANSPOZIČNÉ OPATRENIA	7
2.1.	Odstránenie (článok 25 ods. 1).....	7
2.1.1.	Obsah, ktorý je spravovaný na území členského štátu	7
2.1.2.	Obsah, ktorý je spravovaný mimo územia členského štátu.....	9
2.2.	Blokovanie (článok 25 ods. 2).....	10
3.	ZÁVER A ĎALŠIE KROKY	13

1. ÚVOD

Internet spôsobil dramatický nárast sexuálneho zneužívania detí tým, že:

- uľahčuje zdieľanie materiálov týkajúcich sa sexuálneho zneužívania detí prostredníctvom ponuky rôznych distribučných kanálov, ako sú internetové stránky, siete typu peer-to-peer, sociálne médiá, nástenky, diskusné skupiny, chaty typu Internet Relay, platformy na zdieľanie fotografií a mnohé iné. Zdieľanie je uľahčené aj prístupom k celosvetovej komunite podobne zmýšľajúcich jednotlivcov, ktorá je zdrojom silného dopytu a vzájomnej podpory;
- poskytuje technické prostriedky a bezpečnostné opatrenia, ktoré môžu uľahčiť anonymitu¹;
- v dôsledku výrazného dopytu po materiáloch, ktoré sa týkajú sexuálneho zneužívania detí existuje aj naďalej riziko, že sa deti stanú obeťami, pričom anonymita môže zabrániť vyšetrovaniu a stíhaniu týchto trestných činov a
- nové materiály týkajúce sa sexuálneho zneužívania detí sa stali platidlom. Na získanie a udržanie prístupu k fóram musia účastníci často pravidelne poskytovať nové materiály, čo podporuje páchanie sexuálneho zneužívania detí.

Sexuálne zneužívanie detí online je nehanebný trestný čin, ktorý má pre svoje obeť dlhotrvajúce dôsledky. Ujma je spôsobená nielen počas samotného nahrávania alebo fotografovania zneužitia, ale pri každom zverejnení fotografií a videí, ich šírení a prehliadaní. Pre obeť je hlavným zdrojom traumy a dodatočného utrpenia poznanie, že fotografie a videá ich zneužívania kolujú „vonku“ a že by sa dokonca mohli stretnúť s niekým, kto tieto materiály videl.

Existujú náznaky toho, že priemerný vek obetí materiálov týkajúcich sa sexuálneho zneužívania detí sa stále znižuje: podľa Medzinárodnej asociácie internetových telefónnych horúcich liniek (International Association of Internet Hotlines – INHOPE)² bolo v oznámeniach, ktoré horúce linky INHOPE spracovali v roku 2014, približne 70 % obetí v predpubertálnom veku³. Nadácia Internet Watch Foundation (IWF) vydala v roku 2015 podobné údaje a dodala, že 3 % obetí zrejme boli dvojročné alebo mladšie, a tretina fotografií zobrazovala deti, ktoré boli znásilňované alebo sexuálne mučené⁴.

1.1. Ciele a rozsah pôsobnosti článku 25

Hlavným cieľom článku 25 smernice⁵ je narušiť dostupnosť detskej pornografie⁶. Tieto ustanovenia boli najprv zavedené v rámci uvedenej smernice, pretože neboli zahrnuté do hlavných legislatívnych nástrojov v tejto oblasti, t. j.:

- rámcové rozhodnutie⁷, ktoré sa nahrádza smernicou;

¹ napr. the Onion Router (www.torproject.org).

² <http://www.inhope.org/>

³ <http://www.inhope.org/tns/resources/statistics-and-infographics/statistics-and-infographics-2014.aspx>

⁴ <https://www.iwf.org.uk/accountability/annual-reports/2015-annual-report>

⁵ Smernica 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii. Článok 25 smernice sa týka „opatrení proti webovým stránkam obsahujúcim alebo šíriacim detskú pornografiu“.

⁶ Ako sa uvádza v článku 2 písm. c) smernice.

⁷ Rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV z 22. decembra 2003 o boji proti pohlavnému zneužívaniu detí a detskej pornografii.

- Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním z roku 2007, z ktorého smernica čerpá inšpiráciu v ďalších oblastiach; alebo
- rozhodnutie Rady bojovať proti detskej pornografii na internete,⁸ čo bolo jedným z prvých právnych nástrojov na úrovni EÚ, ktorým sa riešila detská pornografia.

Článok 25 je jedným z viacerých ustanovení v smernici, cieľom ktorých je uľahčiť predchádzanie a zmierniť druhotnú viktimizáciu. Spolu s ustanoveniami týkajúcimi sa stíhania trestných činov a ochrany obetí sú súčasťou holistického prístupu požadovaného na účinný boj proti sexuálnemu zneužívaniu detí, sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii.

V článku 25 sa uvádza⁹:

*1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na dosiahnutie toho, aby sa **zabezpečilo odstránenie** webových lokalít obsahujúcich alebo šíriacich detskú pornografiu, ktoré sa nachádzajú na ich území, a budú sa **snažiť** o zabezpečenie odstránenia takýchto stránok, ktoré sa nachádzajú mimo ich územia.*

*2. Členské štáty môžu prijať opatrenia na dosiahnutie **zablokovania prístupu** na webové lokality obsahujúce alebo šíriace detskú pornografiu používateľom internetu na ich území. Tieto opatrenia sa musia ustanoviť transparentnými postupmi a musia poskytovať primerané **záruky**, ktorými sa zabezpečí predovšetkým to, aby obmedzenie malo len nevyhnutný a primeraný rozsah a aby boli používatelia oboznámení s dôvodom tohto obmedzenia. Medzi tieto záruky patrí aj možnosť súdnej nápravy.*

Preto:

- ukladá členským štátom povinnosť okamžite **odstrániť** materiály z webových stránok, ktoré sú spravované na ich území;
- ukladá im povinnosť, aby **sa usilovali o zabezpečenie odstránenia** materiálu na webových stránkach, ktoré sú spravované mimo ich územia; a
- poskytuje **možnosť zablokovať prístup** k detskej pornografii používateľom na svojom území na základe viacerých **záruk**.

Je potrebné poznamenať, že v článku 25 sa uvádzajú „opatrenia“, ktoré nemusia nevyhnutne zahŕňať právne predpisy. Ako je uvedené v odôvodnení 47 uvedenej smernice:

„... Opatrenia, ktoré prijali členské štáty v súlade s touto smernicou s cieľom odstrániť alebo v rámci možnosti zablokovať webové stránky obsahujúce detskú pornografiu, by mohli vychádzať z rôznych druhov verejných aktov, či už legislatívnych, nelegislatívnych, súdnych, alebo iných. V tejto súvislosti sa táto smernica uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté dobrovoľné opatrenia, ktoré prijme internetový priemysel na prevenciu zneužívania ich služieb, alebo akákoľvek podpora členských štátov podobným opatreniam...“

Na uspokojivé transponovanie smernice sa preto berú do úvahy nelegislatívne opatrenia, ak v praxi umožňujú dosahovanie výsledkov uvedených v článku 25.

⁸ Rozhodnutie Rady 2000/375/SVV z 29. mája 2000 o boji proti detskej pornografii na internete.

⁹ Pozri aj odôvodnenia 46 a 47 uvedenej smernice týkajúce sa opatrení uvedených v článku 25.

Spolupráca medzi súkromným sektorom vrátane priemyslu a občianskej spoločnosti a verejnými orgánmi vrátane orgánov presadzovania práva a justície je rozhodujúca na uplatňovanie opatrení podľa článku 25 a účinný boj proti šíreniu online materiálov týkajúcich sa sexuálneho zneužívania detí.

Medzi strany zapojené do narúšania dostupnosti online materiálu týkajúceho sa sexuálneho zneužívania detí patria:

- **poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti** vrátane poskytovateľov prístupu, hostingu a online platforiem. Keďže zločinci zneužívajú služby a infraštruktúru, ktorú poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti poskytujú, sú títo poskytovatelia vhodným kandidátom na spoluprácu pri uplatňovaní článku 25. Poskytovatelia hostingu napríklad môžu v konečnom dôsledku odstrániť materiály spravované na svojich serveroch a poskytovatelia prístupu, ako sú poskytovatelia internetových služieb, môžu zablokovať prístup;
- **používatelia internetu**, ktorí sa môžu stretnúť s online materiálmi týkajúcimi sa sexuálneho zneužívania detí (úmyselne alebo neúmyselne) a rozhodnú sa nahlásiť to poskytovateľovi služieb informačnej spoločnosti priamo, ak je na to zavedená technológia, napr. prostredníctvom tlačidla „nahlásiť zneužívanie“ na webovej stránke alebo v prehliadači. Používatelia môžu zneužívanie nahlásiť aj prostredníctvom vyhradenej horúcej linky, ktorú prevádzkuje organizácia občianskej spoločnosti alebo zodpovedný orgán presadzovania práva;
- **vyhradené horúce linky**, zvyčajne prevádzkované mimovládnu organizáciou alebo združením poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti či mediálnymi spoločnosťami, ktoré umožňujú anonymné nahlásenie používateľom, ktorí sa necítia na to, aby zneužívanie nahlásili na políciu a nemôžu alebo nechcú ho nahlásiť priamo danému poskytovateľovi služieb informačnej spoločnosti. V mnohých prípadoch sa oznámenia doručené v jednej krajine týkajú materiálov spravovaných poskytovateľmi v inej krajine. Ich odstránenie si vyžaduje medzinárodnú spoluprácu, ktorú umožňuje asociácia INHOPE;
- **orgány presadzovania práva**, ktorých činnosť vychádza z oznámení postúpených z horúcich liniek a priamo od používateľov internetu. Oznámenia takisto zdieľajú medzi sebou v rámci Európy (priamo a prostredníctvom Europolu a jeho Európskeho centra boja proti počítačovej kriminalite)¹⁰ a mimo nej (prostredníctvom Interpolu)¹¹; a
- **justícia**, ktorá zabezpečuje uplatňovanie zákonov v každom členskom štáte. V niektorých krajinách sú na odstránenie alebo zablokovanie materiálov potrebné súdne príkazy. Eurojust¹² pomáha v členských štátoch koordinovať justičnú spoluprácu v trestných veciach.

¹⁰ <https://www.europol.europa.eu/ec3>

¹¹ <http://www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Crimes-against-children>

¹² <http://www.eurojust.europa.eu/>

1.2. Účel tejto správy a metodika

V článku 27 smernice sa vyžaduje, aby členské štáty¹³ uviedli do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou a oznámili ich Komisii do 18. decembra 2013.

Táto správa reaguje na požiadavku podľa článku 28 ods. 2 uvedenej smernice, aby Komisia predložila Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej zhodnotí vykonávanie opatrení uvedených v článku 25 uvedenej smernice¹⁴. Cieľom správy je poskytnúť stručný, avšak informatívny prehľad hlavných transpozíčných opatrení, ktoré prijali členské štáty.

Do uplynutia lehoty na transpozíciu len 12 členských štátov oznámilo Komisii, že dokončilo transpozíciu smernice. Komisia preto začala konanie o nesplnení povinnosti v súvislosti s neoznámením vnútroštátnych transpozíčných opatrení proti ostatným členským štátom: **BE, BG, IE, EL, ES, IT, CY, LT, HU, MT, NL, PT, RO, SI a UK**¹⁵. Všetky tieto konania o porušení povinnosti boli uzavreté do 8. decembra 2016. Neskoré prijatie a oznámenie vnútroštátnych transpozíčných opatrení viedlo k oneskoreniu analýzy Komisie a uverejnenia správ o transpozícii.

Opis a analýza v tejto správe sú založené na informáciách, ktoré členské štáty poskytli do 1. novembra 2016. Oznámenia prijaté po tomto dátume neboli zohľadnené. Okrem problémov uvedených v tejto správe môžu existovať ďalšie problémy v oblasti transpozície, ako aj v oblasti iných ustanovení, ktoré neboli Komisii oznámené, alebo ďalšieho legislatívneho a nelegislatívneho vývoja. Táto správa preto Komisii nebráni v ďalšom hodnotení určitých ustanovení s cieľom podporiť členské štáty pri transpozícii a uplatňovaní článku 25.

¹³ Odteraz sa pojem „členské štáty“ alebo „všetky členské štáty“ vzťahuje na členské štáty, ktoré sú viazané touto smernicou (t. j. všetky členské štáty EÚ okrem Dánska). V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska sa Dánsko nezúčastnilo na prijatí tejto smernice ani sa naň táto smernica neuplatňuje. Rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV je však pre Dánsko naďalej uplatniteľné a záväzné. V súlade s článkom 3 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného kráľovstva a Írska sa oba členské štáty zúčastnili na prijatí smernice a sú ňou viazané.

¹⁴ Podľa článku 28 ods. 1 smernice sa rozsah, v akom členské štáty prijali opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou, hodnotí v samostatnej správe [COM(2016) 871] uverejnenej spolu s touto správou.

¹⁵ Členské štáty sa v tomto dokumente uvádzajú skratkami podľa týchto pravidiel: <http://publications.europa.eu/code/sk/sk-370100.htm>

2. TRANSPOZIČNÉ OPATRENIA

2.1. Odstránenie (článok 25 ods. 1)

2.1.1. Obsah, ktorý je spravovaný na území členského štátu

Členské štáty prijali dva druhy opatrení za zabezpečenie okamžitého odstránenia webových stránok obsahujúcich alebo šíriacich detskú pornografiu, ktoré sú spravované na území členského štátu: opatrenia založené na smernici 2000/31/ES¹⁶ (smernica o elektronickom obchode) a opatrenia založené na vnútroštátnom trestnom práve.

1. Opatrenia založené na smernici o elektronickom obchode

Smernicou o elektronickom obchode sa vymedzujú obmedzenia zodpovednosti poskytovateľov internetových služieb, ktorí poskytujú služby púheho kanála, zaznamenávania informácií v pamäti („caching“) a uloženia informácií na hosťiteľskom počítači („hosting“). Poskytovateľ a hostingu nemožno brať na zodpovednosť, najmä ak¹⁷:

- a) ani nepozná informácie, ani nemá kontrolu nad informáciami, ktoré sú prenášané alebo uchovávané, a
- b) hneď ako zistí nezákonnú činnosť alebo sa o nej dozvie, neodkladne prijme akékoľvek opatrenia na odstránenie príslušných informácií alebo znemožnenie prístupu k nim.

Tieto ustanovenia tvoria základ na vytvorenie postupov **na oznamovanie a odstraňovanie nedovoleného obsahu** v prípade nezákonného obsahu. V oblasti materiálov týkajúcich sa sexuálneho zneužívania detí majú tieto postupy formu mechanizmov, ktoré prevádzkujú zainteresované strany a ktoré sú zamerané na identifikáciu nezákonných informácií spravovaných na danej sieti a na umožnenie ich rýchleho odstránenia.

Členské štáty zaviedli postupy na oznamovanie a odstraňovanie nedovoleného obsahu prostredníctvom vnútroštátnych horúcich liniek, ktorým používatelia internetu môžu nahlasovať materiály týkajúce sa sexuálneho zneužívania detí, ktoré nájdu online. Zastrešujúcou organizáciou týchto horúcich liniek je asociácia INHOPE. Je podporovaná programom Európskej Komisie Bezpečnejší internet¹⁸ a od roku 2014 rámcom Nástroja na prepájanie Európy¹⁹ a v súčasnosti predstavuje sieť 51 horúcich liniek v 45 krajinách vrátane všetkých členských štátov EÚ.

Horúce linky uzavreli memorandá o porozumení s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva, ktoré stanovujú postupy na riešenie oznámení prijatých od používateľov internetu. Medzi rôzne operačné postupy vo všeobecnosti patria tieto spoločné postupy pre obsah, ktorý je spravovaný na území členských štátov:

1. Zistiť umiestnenie hostingu.

Horúca linka získa oznámenie od používateľa internetu o webovej adrese (URL) s potenciálnymi materiálmi týkajúcimi sa sexuálneho zneužívania detí a určí,

¹⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode („smernica o elektronickom obchode“). Posledná správa o vykonávaní bola uverejnená v roku 2012: http://ec.europa.eu/internal_market/e-commerce/docs/communication2012/SEC2011_1641_en.pdf

¹⁷ Článok 14 smernice o elektronickom obchode.

¹⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/safer-internet-better-internet-kids>

¹⁹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/connecting-europe-facility>

v ktorej krajine sú materiály spravované. V niektorých prípadoch horúca linka získa oznámenie od iného člena siete INHOPE, ktorý už určil, že miesto hostingu sa nachádza v krajine danej horúcej linky.

2. Analyzovať obsah.

Ak sú tieto materiály spravované v danej krajine, horúca linka určí, či bola URL adresa nahlásená už v minulosti. Ak áno, toto oznámenie sa vyradí. V opačnom prípade horúca linka analyzuje fotografie a videá na URL adrese a určí, či sú známe a či môžu byť v danej krajine nezákonné.

3. Informovať poskytovateľa hostingu.

Horúca linka postúpi oznámenie a analýzy vnútroštátnym orgánom presadzovania práva. V závislosti od memoranda o porozumení je potom poskytovateľ hostingu informovaný:

- horúcou linkou potom, ako orgán presadzovania práva súhlasil, že tieto materiály môžu byť odstránené, pričom sa zaistí, aby sa nenarušilo prebiehajúce vyšetrowanie [**AT, CZ, DE** (horúce linky eco a FSM), **FR, HU, LU, LV, NL, PL, PT, RO, SE a UK**]. Doba, ktorá uplynie medzi tým, keď horúca linka prvýkrát informuje orgán presadzovania práva a komunikáciou horúcej linky s poskytovateľom hostingu, sa líši v závislosti od postupov dohodnutých medzi horúcou linkou a orgánmi presadzovania práva v jednotlivých členských štátoch. V každom prípade sa orgán presadzovania práva môže rozhodnúť, že bude poskytovateľa hostingu informovať (namiesto horúcej linky alebo súčasne s ňou), ak si to okolnosti vyžadujú.
- len orgánom presadzovania práva. V **BG, DE** (horúca linka Jugendschutz), **EE, EL, FI, MT, SI a SK** orgán presadzovania práva komunikuje s poskytovateľom hostingu, zatiaľ čo horúca linka monitoruje, či sa obsah skutočne odstránil.

V **CY a HR** sa na odstránenie materiálu vyžaduje súdny príkaz. V oboch krajinách sa do získania súdneho príkazu dočasne zablokuje prístup k webovej stránke.

Poskytovateľ hostingu môže niesť zodpovednosť, ak po jeho upovedomení o existencii nezákonného materiálu na jeho serveroch tento materiál neodstráni v súlade s vnútroštátnymi vykonávacími právnymi predpismi. Jediným obmedzením na pripísanie zodpovednosti je výnimka zo zodpovednosti podľa smernice o elektronickom obchode tak, ako ju vykonávajú členské štáty (pozri vyššie).

V čase vypracovania tejto správy fungujú vo väčšine členských štátov horúce linky, ktoré sú schopné vyhodnotiť nahlásený obsah a uplatniť postupy na oznamovanie a odstraňovanie nedovoleného obsahu, s výnimkou **BE, ES a IT**:

- **BE** oznámilo nedávno prijatý právny predpis, ktorý horúcej linke INHOPE umožňuje v krajine vykonávať prevádzku a riešiť oznámenia v súlade so všeobecným postupom opísaným vyššie. V čase vypracovania tejto správy belgická polícia a justícia rokovali s horúcou linkou o memorande o porozumení a prevádzkových protokoloch.
- Situácia v **ES** si vyžaduje bližšie preskúmanie s ohľadom na situáciu horúcich liniek.

- **IT** má dve horúce linky INHOPE, ale súčasné právne predpisy im neumožňujú kontrolovať obsah oznámení získaných od používateľov internetu alebo iných horúcich liniek. Preto tieto oznámenia jednoducho postupujú orgánom presadzovania práva (Národné centrum na boj proti detskej pornografii na internete) bez kontroly obsahu.

2. Opatrenia založené na vnútroštátnom trestnom práve

Členské štáty oznámili dva druhy ustanovení trestného práva, ktorými sa takisto umožňuje odstraňovanie nezákonného obsahu, ktorý je spravovaný na ich území:

- a) všeobecné ustanovenia, ktorými sa umožňuje zadržanie materiálu relevantného pre trestné konanie, napr. materiál použitý pri spáchaní trestného činu: **AT, CZ, HU, IT, LU, NL, SE a SK** a
- b) osobitné ustanovenia týkajúce sa odstraňovania detskej pornografie: **CY, EE, EL, ES, SE a UK (Gibraltár)**.

Právne predpisy v **CZ, EL, HU a UK (Gibraltár)** obsahujú explicitný odkaz na požiadavku okamžitého odstránenia: „bezodkladne“ (**CZ**), „vykonané okamžite“ (**EL**), „do 12 hodín“ (**HU**) alebo „okamžité odstránenie“ [**UK (Gibraltár)**].

Ostatné členské štáty túto požiadavku transponujú prostredníctvom uvedených postupov na oznamovanie a odstraňovanie nedovoleného obsahu ktoré môžu viesť k použitiu kanálov trestného práva len ako dopĺňujúceho spôsobu na riešenie prípadov, ak pri postupoch na oznamovanie a odstraňovanie nedovoleného obsahu vzniknú ťažkosti (napr. z dôvodu nedostatočnej spolupráce poskytovateľa hostingu), alebo ak materiály súvisia s prebiehajúcim vyšetrovaním trestného činu. V členských štátoch, ktoré nemajú funkčné postupy na oznamovanie a odstraňovanie nedovoleného obsahu, alebo kde sa v trestnom práve nevymedzuje okamžité odstránenie, sú potrebné ďalšie informácie o opatreniach prijatých na transponovanie tejto požiadavky.

2.1.2. *Obsah, ktorý je spravovaný mimo územia členského štátu*

Všetky členské štáty okrem **BE, ES a IT** už toto ustanovenie transponovali prostredníctvom plne fungujúcej horúcej linky (t.j. horúcej linky oprávnenej tieto materiály posudzovať) a následného prevádzkového postupu, ktorého cieľom je snaha odstrániť obsah, ktorý je spravovaný mimo ich územia:

1. keď prevádzkovatelia horúcej linky, ktorá oznámenie prijala, určia, že umiestnenie hostingu sa nachádza mimo daného členského štátu, overia, či v krajine hostingu existuje funkčná horúca linka INHOPE;
2. ak má krajina hostingu horúcu linku INHOPE, oznámenie sa jej doručí prostredníctvom interného systému INHOPE na výmenu informácií, aby toto oznámenie mohla spracovať podľa vnútroštátneho postupu pre obsah, ktorý je spravovaný tejto krajine;
3. ak krajina hostingu nemá horúcu linku INHOPE, oznámenie sa odošle orgánu presadzovania práva krajiny, ktorej bolo doručené, a ten ju postúpi orgánu presadzovania práva krajiny hostingu zvyčajne prostredníctvom Európolu alebo Interpolu.

Hoci sa postupy všetkých horúcich liniek zvyčajne riadia podobným vzorcom, existujú určité špecifiká v závislosti od toho, aké podmienky boli dohodnuté medzi danou horúcou linkou a orgánom presadzovania práva. Niektoré horúce linky (napr. v **DE, LT a LV**) upovedomia poskytovateľa hostingu v zahraničí, ak sa po určitom čase neprijalo žiadne opatrenie. Niektoré horúce linky (napr. v **AT, CZ, DE, FR, LU, MT**) informujú

orgán presadzovania práva ich krajiny, keď oznámenie zasielajú horúcej linke v zahraničí, zatiaľ čo iné (napr. v **HU, NL, PL, SE a UK**) tak spravidla nekonajú. Nakoniec, ak v krajine hostingu horúca linka INHOPE neexistuje, niektoré horúce linky (napr. v **EE, LU a UK**) sa obrátia na horúce linky, ktoré nie sú združené v asociácii INHOPE, ak v danej krajine existujú.

Členské štáty bez plne funkčnej horúcej linky (**BE, ES a IT**) transponujú toto ustanovenie tak, že zabezpečia výmenu informácií, zvyčajne prostredníctvom Europolu alebo Interpolu, medzi orgánom presadzovania práva v krajine, z ktorej oznámenie pochádza a orgánom presadzovania práva krajiny, v ktorej sú dané materiály spravované. V takom prípade je potrebných viac informácií o transpozícii ustanovenia prostredníctvom tohto mechanizmu, predovšetkým v súvislosti s prípadmi, keď webové stránky, ktoré sú spravované v zahraničí, nie sú spojené so žiadnym trestným konaním v danom členskom štáte a nie sú predmetom žiadnej žiadosti o vzájomnú právnu pomoc.

Pokiaľ ide o promptnosť a účinnosť odstraňovania nedovoleného obsahu prostredníctvom horúcich liniek, podľa ich údajov bolo 93 % materiálov týkajúcich sa sexuálneho zneužívania detí, ktorými sa zaoberali horúce linky v Európe a 91 % takých materiálov, ktorými sa zaoberali horúce linky na celom svete odstránených z verejne prístupného internetu za menej ako 72 hodín.²⁰

2.2. Blokovanie (článok 25 ods. 2)

Asi polovica členských štátov (**BG, CY, CZ, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, MT, PT, SE a UK**) sa rozhodla uplatňovať nezáväznú opatrenia na blokovanie podľa článku 25 ods. 2. Rôznorodosť opatrení odráža znenie odôvodnenia⁴⁷ uvedenej smernice (legislatívne, nelegislatívne, súdne alebo iné vrátane dobrovoľných opatrení internetového priemyslu).

Jeden spôsob klasifikovania opatrení je na základe toho, či sa na zablokovanie webovej stránky vyžaduje súdny príkaz. Súdny príkaz:

- sa požaduje v **EL, ES a HU**;
- je povinný v
 - **CY, FR, IT a PT**, kde poskytovatelia internetových služieb musia zo zákona splniť požiadavku orgánov (t. j. orgánu presadzovania práva alebo vnútroštátneho regulačného orgánu) na zablokovanie stránky; a
 - **BG, CZ, IE, FI, MT, SE a UK**, kde sa od poskytovateľov internetových služieb zákonom výslovne nevyžaduje splniť požiadavku orgánov, ale konajú tak dobrovoľne.

Pri vykonávaní opatrení na blokovanie sa bežne využívajú čierne listiny webových stránok, ktoré obsahujú alebo šíria detskú pornografiu. Čierne listiny zvyčajne zostavujú vnútroštátne orgány (t. j. orgán presadzovania práva alebo regulačný orgán) a odovzdávajú ich poskytovateľom internetových služieb. Niektoré členské štáty (**EL, HU, IT, FI a FR**) oznámili právny predpis, ktorým sa tento proces riadi.

²⁰http://www.inhope.org/Libraries/Statistics_Infographics_2014/INHOPE_stats_infographics_for_2014.sflb.ashx

BG využíva zoznam Interpolu „Worst of List“ (zoznam najhorších),²¹ zatiaľ čo **UK** využíva zoznam URL adries nadácie IWF²². Poskytovatelia internetových služieb v **CZ** takisto využívajú zoznam nadácie IWF na samoregulačnom základe.

Informácie získané od členských štátov boli vo všeobecnosti nepresvedčivé, pokiaľ ide o počet webových stránok zaradených na zoznamy blokovania alebo počet pokusov o zablokovanie.

Smernicou sa požaduje, aby opatrenia prijaté na zablokovanie prístupu na webové stránky, ktoré obsahujú alebo šíria detskú pornografiu, stanovili transparentné postupy a primerané záruky. V odôvodnení 47 sa uvádza, že:

Nezávisle od toho, čo bude vybraným základom tohto opatrenia alebo metódy, členské štáty by mali zabezpečiť, aby používateľom a poskytovateľom služieb poskytovalo primeranú mieru právnej istoty a predvídateľnosti. Aby sa v záujme odstránenia a blokovania stránok obsahujúcich detské zneužívanie zabezpečilo, že vnútroštátne zoznamy webových stránok, na ktorých sa nachádza materiál obsahujúci detskú pornografiu, budú čo najúplnejšie a aby sa zároveň predišlo duplicite práce, verejné orgány by mali nadviazať vzájomnú spoluprácu a posilňovať ju. Všetky takéto kroky musia zohľadňovať práva konečných používateľov a musia sa pri nich dodržiavať právne a justičné postupy a musia byť v súlade s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práva a základných slobôd a Chartou základných práv Európskej únie.

Článok 25 ods. 2 sa týka predovšetkým týchto požiadaviek:

1. transparentné postupy;
2. obmedzenie len na nevyhnutný a primeraný rozsah;
3. oboznámenie používateľov s dôvodom obmedzenia; a
4. možnosť súdnej nápravy.

Členské štáty, ktoré sa rozhodli transponovať toto ustanovenie, to urobili začlenením rôznych transparentných postupov a záruk:

- v **EL** Grécka komisia pre telekomunikačné a poštové služby oznamuje poskytovateľom služieb prístupu k internetu nariadenia príslušných orgánov a nalieha, aby okamžite zablokovali obsah a poskytli používateľom príslušné informácie. Vlastník webovej stránky sa môže proti tomuto nariadeniu odvolať v lehote dvoch mesiacov;
- v **ES** môže sudca počas trestného konania nariadiť zatvorenie webovej stránky, ktorá obsahuje detskú pornografiu, ako ochranné opatrenie, ktoré je možné napadnúť. Poskytovateľ služieb je povinný poskytnúť zákazníkovi nevyhnutné informácie;
- vo **FI** môže polícia zriadiť, viesť a aktualizovať zoznam stránok s detskou pornografiou. Ak je stránka zablokovaná, polícia musí vydať vyhlásenie, v ktorom sa uvádzajú dôvody zablokovania, ktoré sa musia zobrazovať pri každom zablokovaní prístupu na stránku. Odvolania proti rozhodnutiam polície o pridanie stránky do zoznamu blokovaných stránok je možné podať správne súdu;

²¹<https://www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Access-blocking/The-INTERPOL-%22Worst-of%22-list>

²² <https://www.iwf.org.uk/members/member-policies/url-list/blocking-faqs#WhatistheIWFURLlist>

- vo **FR** musia poskytovatelia internetu zablokovať prístup k predmetným internetovým adresám do 24 hodín. Zoznam webových stránok posudzuje kvalifikovaná osoba z Národnej komisie pre informatiku a slobody. Používatelia, ktorí sa usilujú dostať k službe, ku ktorej bol zamietnutý prístup, sú presmerovaní na informačnú adresu ministerstva vnútra, na ktorej sa uvádzajú dôvody zamietnutia prístupu a dostupné postupy na nápravu pred správnym súdom;
- v **HU** je možné prístup zablokovať dočasne alebo natrvalo. Žiadosti sa doručujú ministrovi spravodlivosti a v prípade potreby sa predkladajú Metropolitnému súdu v Budapešti. Povinnosť zablokovať prístup má poskytovateľ internetových služieb, ktorý poskytuje pripojenie. Transparentnosť tohto postupu je zabezpečená tým, že sa rozhodnutie súdu doručuje formou uverejnenia, čím je dostupné pre verejnosť. Proti príkazu k trvalému blokovaníu je možné podať súdne odvolanie;
- v **IT** poskytuje Národné centrum na boj proti detskej pornografii na internete poskytovateľom internetových služieb zoznam stránok s detskou pornografiou, ku ktorým zabraňujú prístup pomocou nástrojov filtrovania a súvisiacej technológie. Na stránkach so zablokovaným prístupom sa zobrazí „zrušenie“ s uvedením dôvodov zablokovania; a
- v **UK (Anglicko/Wales, Severné Írsko a Škótsko)** sa opatrenia na zablokovanie prístupu k takýmto webovým stránkam prijímajú prostredníctvom nadácie IWF, ktorá funguje ako súkromný samoregulačný orgán vydávajúci odporúčania na zablokovanie alebo filtrovanie obsahu. Existuje odvolací postup, prostredníctvom ktorého osoby s legitímnym vzťahom alebo so záujmom o predmetný obsah môžu napadnúť správnosť tohto posúdenia. V **UK (Gibraltár)** môže Regulačný orgán Gibraltáru v spolupráci s poskytovateľmi internetových služieb používateľom v Gibraltári zablokovať prístup k webovým stránkam, ktoré obsahujú alebo šíria detskú pornografiu. Tieto opatrenia musia byť transparentné, obmedzené výhradne na nevyhnutný rozsah, primerané a odôvodnené.

V prípade **BG, CY, CZ, IE, MT, PT a SE** neboli informácie poskytnuté o zárukách uplatniteľných na opatrenia na blokovanie presvedčivé a bude potrebné podrobnejšie preskúmanie.

3. ZÁVER A ĎALŠIE KROKY

Komisia oceňuje značné úsilie, ktoré členské štáty vynaložili na transpozíciu článku 25 uvedenej smernice.

Stále však existuje priestor na využitie svojho celého potenciálu pokračovaním prác na jeho úplnom a správnom vykonávaní v členských štátoch. Medzi niektoré hlavné nastávajúce výzvy patrí zabezpečenie toho, aby sa materiál obsahujúci sexuálne zneužívanie detí na území členských štátov odstraňoval okamžite a aby sa poskytovali primerané záruky, ak sa členský štát rozhodne prijať opatrenia na blokovanie prístupu k webovým stránkam, ktoré obsahujú materiál sexuálneho zneužívania detí, pre používateľov internetu na svojom území.

Komisia preto v súčasnosti nemá žiadne plány na navrhnutie zmien článku 25 ani doplňujúcich právnych predpisov. Namiesto toho zameriava svoje úsilie na zabezpečenie toho, aby deti mali úžitok z plnej pridanej hodnoty uvedeného článku prostredníctvom jeho úplnej transpozície a vykonávania zo strany členských štátov.

V tejto súvislosti Komisia vo svojom nedávnom oznámení o online platformách²³ zdôraznila potrebu udržiavať a rozvíjať procesy, do ktorých sú zapojené viaceré zainteresované strany a ktoré sú zamerané na hľadanie spoločných riešení na dobrovoľné vyhľadávanie nezákonného materiálu online a boj proti nemu a ktoré sú zaviazané na preskúmanie potreby formálnych postupov oznamovania nedovoleného obsahu a prijímania opatrení.

Komisia bude členským štátom naďalej poskytovať podporu na zabezpečenie uspokojivej úrovne transpozície a vykonávania. Súčasťou tejto podpory je aj monitorovanie, či sú vnútroštátne opatrenia v súlade s príslušnými ustanoveniami daného článku, a uľahčenie výmeny najlepších postupov. V prípade potreby Komisia využije svoje právomoci na presadzovanie, ktoré vyplývajú zo zmlúv, prostredníctvom konaní o nesplnení povinnosti.

²³ Oznámenie o online platformách a jednotnom digitálnom trhu – Príležitosti a výzvy pre Európu, COM(2016) 288 final, z 25. mája 2016.